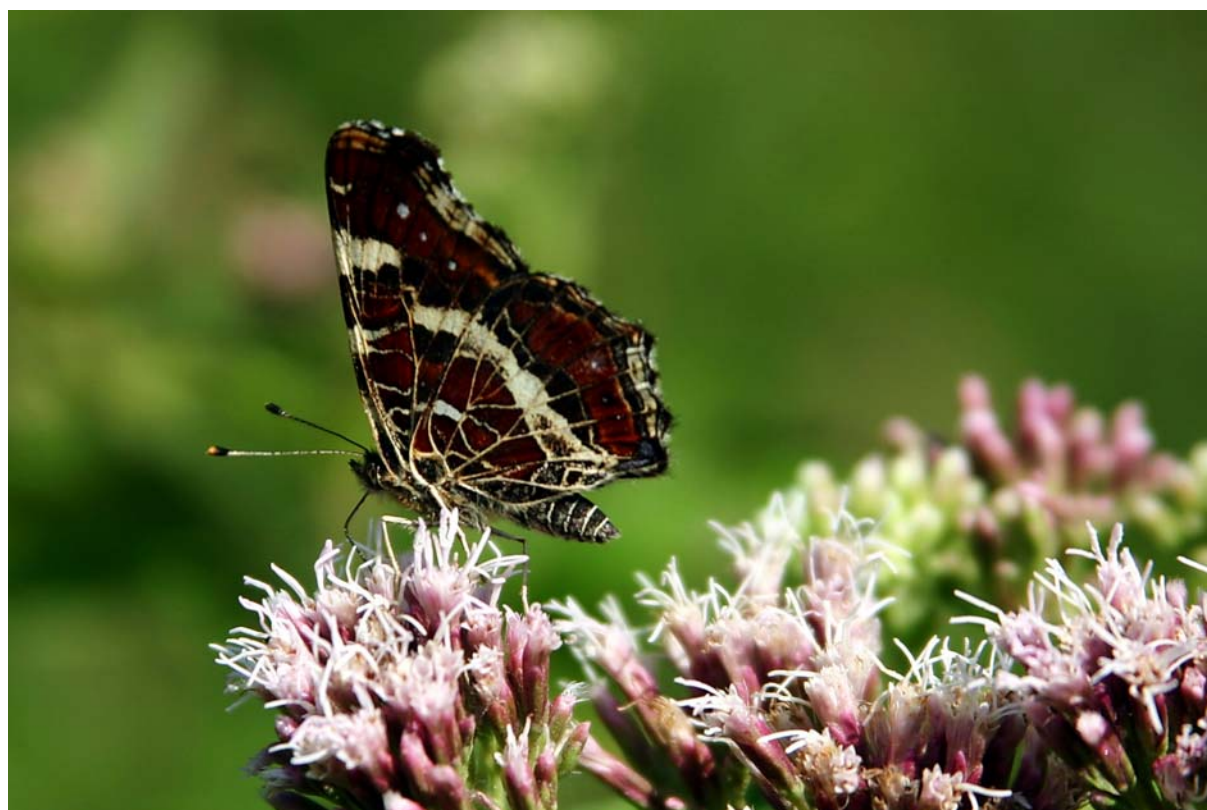

DAGVLINDERS: WOUDSE BOS 2009

KNNV afdeling Delfland

Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging

KNNV afdeling Delfland
Postbus 133
2600 AC DELFT
email: afdelingDelfland@knnv.nl
www.knnv.nl/afdelingDelfland

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Methode	3
Samenvatting/resultaten	3
Conclusie	5
Aanbevelingen beheer	5
Lijst aangetroffen soorten	7
Jaarlijst dagvlinders	7

Copyright: KNNV afdeling Delfland, 2010

Referentie: Poot, Leo. *Dagvlinders: Woudse Bos 2009*, KNNV afdeling Delfland, 2010

Foto voorzijde: gehakelde aurelia (*Polygonia c-album*)

Inleiding

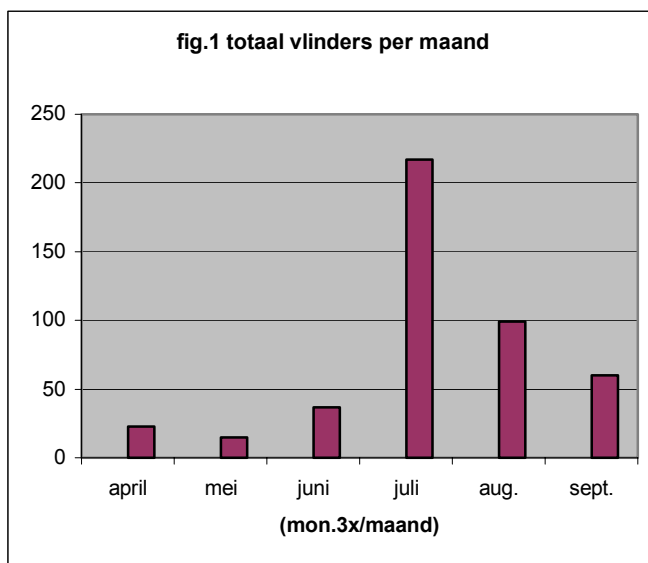
In de locatie beter bekend onder de naam Woudse Bos (37-15-41) werd afgelopen seizoen een monitoring gedaan van dag- en nachtvlinders. Doel van het monitoren is een goed beeld te krijgen van de thans aanwezige vlinderpopulaties, de data worden doorgegeven aan verschillende instanties van zowel overheid als particulier voor verwerking in de landelijke databases. Aan de beheerder van de locatie Groenservice Zuid-Holland (GZH) wordt een verslag gezonden ter kennisgeving hopen de, dat de beheeradviezen en suggesties een uitvoering zullen krijgen ter verbetering van de vlinderstand en natuurwaarden in betreffende locatie. Uit tellingen in de jaren voor 2008 bleek al dat het slecht gesteld is met de dagvlinderstand in deze locatie, de reden hiervan is waarschijnlijk het weinig gevarieerde aanbod van waard en nectarplanten in het Woudse Bos en ongelukkig gekozen maaitijdstippen. De rapporten over dagvlinders en nachtvlinders 2008 van het Woudse Bos kunt u downloaden van <http://www2.knnv.nl/afdelingDelfland/>.

Methode

Het monitoren werd uitgevoerd volgens de standaard monitoring voor dagvlinders, hierbij worden in een denkbeeldige kooi van 5x5x5 meter alle vlinders geteld met vermelding van de soort. Incidenteel worden vlinders gevangen voor determinatie in geval van soorttwijfel en direct weer vrijgelaten. De intentie is om elke week in het vlinderseizoen, dat in 2009 liep van maart t/m oktober, bij zonnig weer en weinig wind, minder dan 5 Beaufort, te tellen. De telroute loopt rond de locatie met alleen maar secties struiken en bomen grenzend aan een circa 3-5 meter brede grasstrook met een nogal arm en weinig gevarieerd aanbod van nectar- en waardplanten, de lengte van de route is $\pm$ 2600 meter.

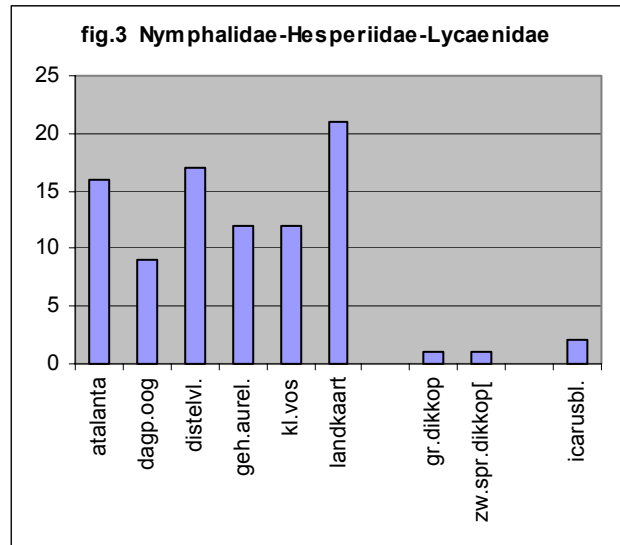
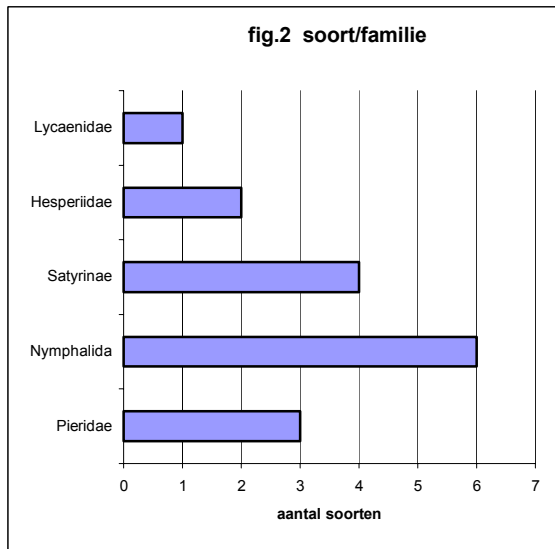
Samenvatting/resultaten

De doelstelling van eens in de week een telroute lopen werd niet gehaald vanwege weersomstandigheden, de data zijn gerelateerd aan 3 bezoeken per maand. In de maanden maart en oktober werden geen vlinders aangetroffen. In totaal werden 451 vlinders geturfd, de totalen per maand zijn weergegeven in fig. 1.

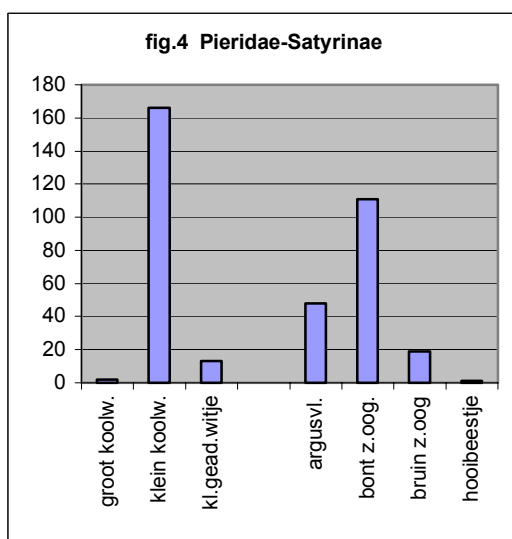

Klein koolwitje

Er werden 5 families waargenomen met in totaal 16 soorten, de meeste soorten behoorden tot de Nymphalidae, zie fig. 2, met het landkaartje als meest voorkomende soort uit deze familie, fig. 3.

Ook werden in deze locatie weer kleine vos en gehakelde aurelia gespot welke de laatste jaren slechts incidenteel werden gezien. De meest talrijke soort was het kleine koolwitje (Pieridae) met 166 exemplaren en werd groot koolwitje maar 2 maal waargenomen, fig. 4. Uit de familie Satyrinae was het bont zandoojie de lijstaanvoerder met 111 stuks, goed om te zien was dat de argusvlinder het dit jaar stukken beter deed met 48 exemplaren, het bruin zandoojie doet het nog steeds slecht en werd er voor het eerst in deze locatie een hooibeestje gezien. De nieuwe families te weten Hesperidae en Lycaenidae in deze locatie werden vertegenwoordigd met de soorten groot en zwartsprietdikkopje en icarusblauwtje. Echter moet gezegd worden dat er slechts een enkel (1/1) tot enkele exemplaren werden aangetroffen, fig. 3.

Conclusie

Waarschijnlijk als een gevolg van het goede weer in voorjaar en zomer werden er flink meer vlinders geteld in betreffende locatie. Ook zal het late maaien in het vliegseizoen (eind augustus) een belangrijke factor zijn geweest, hierdoor konden de rupsen van de soorten die van grassen en brandnetels afhankelijk zijn zich prima ontwikkelen dit seizoen. Wel blijft een feit dat het ontbreken van nectarplanten, vooral in de zomer een zeer beperkende factor is in dit gebied. Dit is zeer goed te merken aan de lage aantallen distelvlinders die dit jaar elders massaal voorkwamen maar hier toch wel beduidend achter bleven in aantal. De data uit 2009 konden niet vergeleken worden met die uit voorgaande jaren daar de verhouding in teldata 3:1 was en de mogelijkheid bestond dat er buiten een mogelijke vliegperiode van een bepaalde soort werd geteld. Wel kan worden gesteld dat als er condities worden geschapen, die het gebied aantrekkelijker maken voor de soorten die nu in lage aantallen voorkomen, deze zich veel beter dan nu kunnen handhaven en uitgroeien tot gezonde populaties. Ze zijn er wel blijkt uit de monitor van dit jaar. Het is al eerder vermeld, alles hangt af van de beschikbare waard- en nectarplanten die er te weinig zijn in deze locatie en van het maaien op de juiste tijdstippen!!

Aanbevelingen beheer

Allereerst moet in deze locatie het nodige zwerfvuil worden verwijderd, tientallen lege bier en frisdrankblikjes, plastic zakken enz. liggen in de bossages. (vooral rond de vijver door sportvissers weggegooid!!). Dieper in de bossages aan de zuidzijde van de locatie heeft waarschijnlijk een dakloze zijn/haar kampement gehad en heeft daar de resten van een tent, potten en pannen, tassen en ander vuil achtergelaten.

Wat de vlinders betreft is het aan te bevelen rond de bomen en struiken die in de voorzomer/zomer nectar leveren meer ruimte geven voor uitgroeï. Misschien moeten er wel wat bomen worden gerooid omdat deze de ruimte van bijvoorbeeld sporkehout beperken. Wat meer algemene veel voorkomende boomsoorten hier zouden plaats moeten maken voor aanplant van nectar- en waardplanten/heesters/bomen. Ook staat in deze locatie geen enkele bladhoudende struik zodat het voor overwinterende soorten niet erg aantrekkelijk is.

Het maaien moet bij voorkeur gebeuren in juni e/o september waarbij langs de struiken een strook van minstens één meter zou moeten blijven staan, waar mogelijk natuurlijk. Het stuk rond de picknickplaats kan meerdere keren worden gemaaid wat een gunstig effect op de klaversoorten zou hebben, ook zou hier bijvoorbeeld maaisel uit andere bloemrijke locaties kunnen worden verspreid.

Bij het schonen van de wateren rond de locatie wordt het slib als een verstikkende dikke deken over de groenstrook verspreid, daar heeft de argusvlinder die juist in deze stroken haar ontwikkeling doormaakt veel last van, beter zou zijn het slib niet te verspreiden!

NB, bij het laatste bezoek op smeer was de locatie rigoureuus gesnoeid zodat er van de lagere mantelbegroeiing niets meer over is. Het is zeer aannemelijk dat dit een nog verdere aantasting is van de vlinderbiotoop voor zowel dag als nachtvlinderpopulaties!!

Lijst aangetroffen soorten 2008 - 2009

	2008	2009
Pieridae	groot koolwitje	x
	klein koolwitje	x
	klein geaderd witje	x
Satyrinae	argusvlinder	x
	bont zandoogje	x
		bruin zandoogje
		hooibeestje
Nymphalidae	atalanta	x
	dagpauwoog	x
		distelvlinder
		gehakkelde aurelia
		kleine vos
		landkaartje
Lycaenidae		icarusblauwtje
Hesperiidae		groot dikkopje
		zwartspriddikkopje

Jaarlijst dagvlinders 37-15-41 (data gerelateerd aan 3 waarneemdata per maand)				
Familie/soort	Soort	Aantal	Waardplant	
Pieridae				
	groot koolwitje	Pieris brassicae	2	kruisbloemigen
	klein geaderd witje	Pieris napi	13	kruisbloemigen
	klein koolwitje	Pieris rapae	166	kruisbloemigen
Nymphalidae				
	atalanta	Vanessa atalanta	16	brandnetels
	dagpauwoog	Inachis io	9	grote brandnetel
	distelvlinder	Vanessa cardui	17	composieten, distels
	gehakkelde aurelia	Polygonia c-album	12	brandnetel, ribes
	kleine vos	Aglais urticae	12	grote brandnetel
	landkaartje	Araschnia levana	21	grote brandnetel
Satyrinae				
	argusvlinder	Lasiommata megera	48	grassen
	bont zandoogje	Pararge aegeria	111	grassen
	bruin zandoogje	Manila jurtna	19	grassen
	hooibeestje	Coenonympha pamphilus	1	grassen
Hesperiidae				
	groot dikkopje	Ochlodes faunus	1	grassen
	zwartspriddikkopje	Thymelicus lineola	1	grassen
Lycaenidae				
	icarusblauwtje	Polyommatus icarus	2	klaversoorten
	Totaal		451	

Dit verslag bevat de gegevens van een inventarisatie van dagvlinders in 2009 en aanbevelingen voor het beheer van het Woudse Bos in Midden-Delfland opgesteld door Leo Poot.

De KNNV, de vereniging voor veldbiologie.

De KNNV opent je ogen en hart voor de natuur Met elkaar komen we op voor de belangen van die natuur.

